

Keywords: Land protection, subjects, objects, land, soil, land owners and land users, ecology, pollution, damage, national programs and system monitoring.

Кульчицький Т.Р.

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВИХ ПРОБЛЕМ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

УДК 342.72

Постановка проблеми. На сучасному етапі суспільно-політичного устрою захист прав і свобод своїх громадян як у державі, так і за її межами при будь-яких зовнішньополітичних, соціально-економічних або інших обставинах, незалежно від місця проживання громадян гарантується Конституцією України [1]. Слід зазначити, станом на 07.08.2017 рік, за даними Міністерства соціальної політики в Україні взято на облік в обсязі 1586439 переселенців. Порівнюючи з офіційними даними за 29.08.2016 р. у період якого на обліку перебувало 1705363 переселенців, як бачимо за вказаний період кількість переселенців зменшилася, і у більшій мірі це відбувається з огляду на проблеми нової реєстрації та суттєвого порушення прав ВПО.

Стан дослідження. Проблема внутрішньо переміщених осіб в останні роки викликає занепокоєння міжнародного світового співтовариства, оскільки перетворилася в одну із найбільш гострих політичних та гуманітарних проблем. Теоретико-методичним підґрунтям розв'язання окресленої проблеми стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних дослідників, а саме: Ю. Арутюнян, Ю. Бромлей, Дж. Беррі, В. Грищенко, О. Зайцева, І.Зверева, А.Капська, Ю. Моргун, О. Малиновська, Я. Овсяннікова, О.Ольхович, О. Піскун, А. Похлебаєва, Г. Солдатова, А.Фернхем, К.Халепа, А. Шацька, Л.Шестак; зарубіжних науковців – Г.Гудвін-Гілл, Р. Дженнінгс та інші. Поняття вимушено переміщені особи із соціологічної точки зору було конкретизовано – Г.Гудвіном-Гіллом та М. Ніколайчук.

Переважає більшість сучасних наукових досліджень, присвячена аналізу міжнародного режиму захисту прав біженців загалом та міжнародно-правового статусу біженців та шукачів притулку зокрема. Окремі аспекти щодо внутрішньо переміщених осіб в Україні загалом розглядалися у працях І. Аракелова, О. Балуєва, І. Беззуб, С. Бритченко, М. Буроменського, О. Гончаренко, В. Гринчака, О. Зельдіна, Д. Іванова, І. Козинець, О. Малиновської, М. Ніколайчук, В. Новік, В. Потапова, С. Чеховича. Слід зауважити, що права внутрішньо переміщених осіб досліджував Б. Захаров, пропозиції щодо забезпечення зайнятості внутрішньо переміщених осіб розглянуті у роботі Ю. Рогозян, шляхи вирішення проблеми внутрішньо переміщених осіб розкрито у працях О. Гостева, особливості соціально-педагогічної роботи з переселенцями в Україні досліджує К. Лук'янова. На сьогодні питання внутрішньо переміщених осіб є предметом наукових досліджень сучасних науковців, таких як А. Ібрагімова, Н. Шуклінова. Вагомий внесок у вивчення проблем переміщених осіб внесла О. Балакірева у своїх дослідженнях «Спектр проблем вимушено внутрішньо переміщених осіб в Україні: швидка оцінка ситуації та потреб», «Оцінка потреб внутрішньо переміщених жінок та осіб похилого віку в Україні», «Ставлення до переселенців і волонтерської діяльності», у яких вона визначала основні проблеми та потреби різних категорій ВПО; проблему адаптації ВПО досліджували О. Міхеєва та В. Серєда у своїй праці «Сучасні українські внутрішньо переміщені особи: основні причини, стратегії переселення та проблеми адаптації». Метою статті є аналіз особливостей правових проблем вимушено переміщених осіб в Україні та розкрити аспекти їх правового регулювання.

Виклад основного матеріалу. У контексті висвітлення нашої наукової проблеми слід уточнити, що зменшення осіб зі статусом внутрішньо ВПО в своїй більшості супроводжується також правовими проблемами, що виникають перед цими внутрішньо переміщеними особами, які не може вирішити держава ще від початку їхньої появи, а саме такі як: позбавлення внутрішньо переміщених осіб права брати участь у виборах до місцевих органів влади за новим місцем проживання відповідно до прийнятого 14 липня

2015 року ЗУ «Про місцеві вибори»; зменшення суми щомісячної адресної допомоги для переселенців працездатного віку, які не працевлаштувалися протягом двох місяців після взяття на облік; позбавлення права на повторне отримання адресної допомоги на наступний шестимісячний термін; обмеження переселенців у праві вибору банку, для отримання щомісячної адресної допомоги та пенсії; відмова територіальних підрозділів Державної міграційної служби (ДМС) надавати будь-які адміністративні послуги переселенцям, у яких з різних причин немає відповідної довідки ВПО; обмеження права на пересування через лінію зіткнення.

Правові проблеми внутрішньо переміщених осіб держава прагне вирішити на законодавчому рівні, але на рівні ВПО ці зміни у законодавстві, які впроваджувались у 2017 році на сучасному етапі не вирішують проблеми даної категорії у повній мірі. Яскравим прикладом є закон України від 13 січня 2016 року «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» № 921-VIII, основною метою якого було посилення гарантії дотримання прав і свобод ВПО та спрощення процедур їх обліку [6].

Необхідно звернути увагу і на те, що в закон «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» були внесені наступні зміни, які стосуються правового статусу внутрішньо переміщених осіб: на облік ВПО тепер можуть бути взяті іноземці та особи без громадянства; довідка ВПО діє безстроково і дійсна з моменту видачі без необхідності проставляти в ній штамп міграційної служби; для тих, хто проживав в зоні АТО чи на тимчасово окупованій території і не мав там постійної реєстрації місця проживання, відтепер встати на облік ВПО можна шляхом доведення факту проживання на цих територіях шляхом подання документів, які підтверджують такий факт. Управління праці та соціального захисту населення зобов'язане розглянути таку заяву протягом 15 робочих днів і прийняти або рішення про видачу довідки ВПО, або обґрунтовану відмову у її видачі; деталізовано процедуру скасування дії довідки ВПО у випадку повернення особи до покинутого місця постійного проживання; спрощено процедуру звільнення особи з роботи, якщо особа перемістилась

із зони АТО чи тимчасово окупованої території і не встигла припинити трудові відносини, а за місцем попередньої роботи Укрпошта не працює. Відтепер заяву про звільнення можна подати до центра зайнятості за місцем проживання ВПО [6].

За результатами сучасних досліджень аналізу законодавства і практики його застосування виявлено ряд проблем у правозастосуванні Закону, зокрема: відсутність чіткого механізму взяття на облік дітей внутрішньо переміщених осіб без супроводу, що подекуди ставала перешкодою при взятті на облік ВПО дитини; розірвання трудових відносин ВПО з роботодавцем, який перебуває на непідконтрольних територіях; проблема оплати ВПО послуг нотаріуса із засвідчення відповідної заяви про розірвання трудових відносин; проблема безстроковості дії довідки ВПО, що призводило до неможливості реалізації прав ВПО; проблема отримання соціальних виплат [8].

Окрім того, органи соціального захисту населення нерідко розглядали довідку ВПО без відмітки органу міграційної служби як недійсну, керуючись підзаконними актами (постановами Уряду № 509 і № 505), які протягом значного часу лишались незгодженими із оновленим Законом. З огляду на це, частина ВПО не могла отримати соціальних виплат через небажання ряду органів влади дотримуватись нормативно-правового акта вищої юридичної сили. У січні 2016 року Міністерство соціальної політики України направило структурним підрозділам з питань соціального захисту населення лист із вказівкою про те, що постанови Кабінету Міністрів України щодо обліку ВПО та надання їм адресної щомісячної допомоги (№505 та № 509 від 01 жовтня 2014 року) повинні застосовуватися без змін, що були внесені до Закону [4].

Практика невиконання Закону в частині безстроковості дії довідки ВПО в окремих випадках зустрічалася впродовж всього року, проте масові порушення прав ВПО у зв'язку з невизнанням довідок ВПО без відміток ДМС припинились після внесення відповідних змін до постанов Уряду 8 червня 2016 року. Саме з цього прикладу випливає, що держава з правової точки зору неспроможна правильно регулювати свої відносини з ВПО, але слід констатувати, що для України внутрішні переселенці це все ще

нове поняття і навіть з допомогою благодійних організацій ООН врегулювати все і зразу неможливо, тому до законів додаються певні правки зміни, які мають на меті зменшити проблеми ВПО.

Окрім того слід звернути увагу, що більшість вимушено внутрішньо переміщених осіб в Україні досі не мають можливості реалізувати свої соціальні права. Багато з них втратили все, включаючи домівки, документи, засоби існування та навіть зв'язки з членами своїх сімей. Деякі громадяни втратили робочі місця, інші були позбавлені законних пільг та послуг, окремі зазнали майнових збитків. Найтрагічнішими є випадки, коли люди були поранені та втратили життя [4].

У цьому аспекті важливим зрушенням стало прийняття Закону України «Про захист прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», що довгий час перебував у статусі законопроекту і який визначає правовий статус вимушено переміщених осіб, встановлює економічні, соціальні та правові гарантії захисту їх прав та законних інтересів на території України відповідно до Конституції України, міжнародних договорів України, а також принципів і норм міжнародного права. За даним Законом внутрішньо переміщені особи – це громадяни України, особи без громадянства або іноземці, які легально проживають на території України, які були змушені залишити свої будинки або місця звичайного проживання, зокрема, в результаті або для того, щоб уникнути наслідків збройного конфлікту, окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини, стихійних або антропогенних лих, і які не перетинали межі кордону України [13].

У контексті аналізу правових аспектів соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, слід звернути увагу на те, що 5 березня 2015 року Парламентом був прийнятий ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб», у якому в правовому полі передбачені: компенсація зареєстрованому безробітному ВПО фактичних транспортних витрат на переїзд до іншої адміністративно-територіальної одиниці місця працевлаштування; компенсація витрат роботодавця на оплату праці (не вище середнього рівня заробітної плати в регіоні) за працевлаштування зареєстро-

ваних безробітних ВПО на умовах строкових трудових договорів тривалістю не більше 6 місяців, за умови збереження гарантій зайнятості такої особи протягом періоду, що перевищує тривалість виплати в два рази; компенсація витрат роботодавця, який працевлаштовує зареєстрованих ВПО строком не менше 12 місяців, на перепідготовку й підвищення кваліфікації таких осіб.

На даний момент ми можемо констатувати, що правові аспекти соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні регламентуються такими законами: Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»; проектом закону ухвалений Верховною Радою України в першому читанні «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб» [3].

Окрім того, на сучасному етапі створено нові структури які забезпечуватимуть соціальний захист внутрішньо переміщених осіб в Україні, зокрема це: Міжвідомчий координаційний штаб з питань ВПО; Державну службу України з питань Автономної Республіки Крим, міста Севастополя та тимчасово переміщених осіб.

Незважаючи на те, що державою проведена значна робота по правовому регламентуванні соціального забезпечення вимушено внутрішньо переміщених осіб в Україні, але залишається певна кількість не вирішених проблем, серед яких: нестача фінансування, інституційне забезпечення, видозмінення достовірної інформації про ВПО, відсутність єдиних стандартів роботи з ВПО на державному та місцевому рівнях, обмеження можливостей задоволення соціальних потреб вимушено внутрішньо переміщених осіб у місцях тимчасового проживання, загострення ситуації на ринку праці та не належне працевлаштування переселенців, відсутність незкоорднованих програм між державними установами та волонтерськими організаціями, що опікуються вимушеними внутрішньо переміщеними особами. Також немає довіри до державних установ (існують певні стереотипи, які базуються на попередньому негативному спілкуванні з виконавчими органами влади)[10].

З огляду на зазначені проблеми, у нашому науковому дослідженні можна виокремити такі основні правові аспекти соціального захисту вимушено внутрішньо переміщених осіб: створення багатоаспектної системи моніторингу потреб вимушено внутрішньо переміщених осіб, активізація соціальної підтримки вимушено переміщених осіб, удосконалення умов реєстрації ВПО, розширення мережі закладів надання соціальних послуг для переселенців, укладання спрощеної процедури отримання вимушеними внутрішніми переміщеними особами нового місця працевлаштування й забезпечення доступу до перенавчання відповідно до наявних вакансій, - загалом усі вони повинні регламентуватися законами України, нормативними актами та постановами з соціального захисту вимушено внутрішньо переміщених осіб в Україні.

Слід зазначити, що основу законодавчої бази ВПО становлять нормативні акти, Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», Постанова № 371 про облік внутрішньо переміщених осіб, Постанова № 505 про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, Постанова № 509 про облік внутрішньо переміщених осіб, Постанова № 689 про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, Постанова № 256 про затвердження Порядку використання коштів, що надійшли від фізичних та юридичних осіб для надання одноразової грошової допомоги постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам [7]. Важливим для роз'яснення сутності поняття «внутрішньо переміщена особа» у контексті міжнародно-правових норм та стандартів в ході дослідження став «Довідник по захисту внутрішньо переміщених осіб» [13].

У зв'язку із ситуацією, яка склалася в Україні, кількість звернень внутрішньо переміщених осіб до різноманітних правозахисних організацій зростає [10]. Відповідно, держава повинна реагувати і захищати права своїх громадян. Зокрема, відповідно до

ст. 3 Конституції України «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави».

Проект Закону України укладений Харківською правозахисною групою «Про вимушених переселенців» [10] заснований на досвіді країн, в яких виникла ситуація вимушеної міграції і спирається на рекомендації Комісії ООН з прав людини та Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців, а також на принципи і норми міжнародного права у цій сфері. У проекті закону визначає статус вимушених переселенців, встановлюються економічні, соціальні та правові гарантії захисту їх прав та законних інтересів на території України відповідно до Конституції України, міжнародних договорів України, а також принципів і норм міжнародного права [10].

Гарантії дотримання прав, свобод та законних інтересів внутрішньо переміщених осіб встановлює Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», у якому регламентовані: гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, захист від примусового внутрішнього переміщення та примусового повернення на попереднє місце проживання, облік внутрішньо переміщених осіб, реєстрацію місця проживання внутрішньо переміщеної особи, забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб на отримання документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, або документів, що посвідчують особу та підтверджують її спеціальний статус, забезпечення реалізації прав зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб на зайнятість, пенсійне забезпечення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування, соціальні послуги, освіту, забезпечення виборчих прав внутрішньо переміщених осіб. Окрім того, у законі чітко визначено, що внутрішньо переміщена особа має право на: єдність родини; інформацію про долю та місцезнаходження зниклих членів сім'ї та близьких ро-

дичів; прийняття органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами приватного права у пошуку та возз'єднанні членів сімей, які втратили зв'язок внаслідок внутрішнього переміщення; безпечні умови життя і здоров'я; створення належних умов для її постійного чи тимчасового проживання; надання необхідної медичної допомоги в державних та комунальних закладах охорони здоров'я; отримання соціальних та адміністративних послуг за місцем перебування; сприяння у поверненні на попереднє місце проживання, і т.д. [4].

Для розвитку закону, Кабінетом Міністрів України була прийнята Постанова КМУ № 505 від 01.10.2014 року «Про надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг». Постановою КМУ № 505 запроваджено механізм надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з окупованої території та районів проведення АТО. Розмір допомоги: для непрацездатних осіб (пенсіонери, інваліди, діти) – 884 гривні на одну особу (члена сім'ї); для працездатних осіб – 442 гривні на одну особу (члена сім'ї). Загальна сума допомоги на сім'ю розраховується як сума розмірів допомоги на кожного члена сім'ї та не може перевищувати 2400 гривень.

Грошова допомога виплачується одному з членів сім'ї, за умови надання згоди від інших членів сім'ї на виплату цієї допомоги. Якщо у складі сім'ї, якій призначено грошову допомогу, відбулися зміни, розмір грошової допомоги перераховується з місяця, наступного за місяцем виникнення таких змін, за заявою уповноваженого представника сім'ї або інформацією компетентного органу.

Розмір отриманої грошової допомоги не враховується під час обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги, не включається до загального оподаткованого доходу. Час виплати допомоги: з дня звернення за призначення цієї допомоги по місяць зняття з обліку, але не більше шести місяців [2, с. 5; 11, с. 12; 2].

Відповідно, право на отримання допомоги мають громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають на території України і переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, та стоять на обліку в УПСЗ як вимушені переселенці [1].

Важливим актом є Постанова № 509 про облік внутрішньо переміщених осіб для систематизації та затвердження порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, яка і надає можливість Міністерству соціальної політики для формування та ведення Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб. Виконання постанови № 509 Кабінету Міністрів України надає можливість реалізувати постанову № 689 про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, що є вагомим нормативним актом у контексті забезпечення соціальних прав внутрішньо переміщених осіб. У ній констатується, що призначення та продовження виплати пенсій, довічних державних стипендій, усіх видів соціальної допомоги та компенсацій, матеріального забезпечення, надання соціальних послуг, субсидій та пільг за рахунок коштів державного бюджету та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування внутрішньо переміщеним особам здійснюються за місцем перебування таких осіб на обліку та довідкою виданою згідно порядку взяття на облік ВПО (внутрішньо переміщеної особи).

Висновки. Поява в Україні вимушено внутрішньо переміщених осіб актуалізувала потребу в наданні правової допомоги ВПО та у розширенні структури і функцій соціальних служб, введення нових видів та форм, методів, технологій соціальної роботи з надання соціальних послуг, підвищення гнучкості роботи державних соціальних установ та координації їхньої діяльності з волонтерськими і міжнародними організаціями.

У контексті аналізу нормативно-правового забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, слід зазначити, що всі права та свободи вимушено внутрішньо переміщених осіб та їх сімей регулюють низка законів, постанов, підзаконних актів, що були прийняті державою з метою реагування на потреби ви-

мушених переселенців та регулювання їхньої життєдіяльності у зв'язку із складними обставинами.

Таким чином можна констатувати, що на 2018 рік головними проблемами ВПО в Україні залишаються припинення або відмова у нарахуванні соціальних виплат, перевірки, незрозумілість процедур. За даними громадських організацій, які надають правову допомогу внутрішньо переміщеним особам, переселенці ще звертаються за юридичною допомогою із питань відновлення документів (паспорт, ПІН, документи про освіту, правовстановлюючих документів на майно), отримання довідки ВПО, отримання субсидій. З огляду на зазначене, слід констатувати, що законодавству України у вирішенні правових проблем внутрішньо вимушено переміщених осіб, слід орієнтуватися на чинні міжнародно-правові акти та стандарти щодо захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб які більшій мірі дають змогу для організації ефективних та дієвих програм спрямованих на соціальну підтримку та правовий захист внутрішньо вимушено переміщених осіб.

1. *Більш детально про лист Мінсоцполітики у зверненні до Голови Верховної Ради України, народних депутатів, Прем'єр-міністра України та Мінсоцполітики від групи НУО, які опікуються правами ВПО. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goo.gl/TD3uqV>*
2. *Гошовський В. С. Соціальні права і гарантії внутрішніх переселенців / В. С.Гошовський. – Київ: Національна правова палата, 2015. – 44 с.*
3. *Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>.*
4. *Закон України «Про захист прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.*
5. *Звіт БФ «Право на захист» про проведення моніторингу змін до Закону про права ВПО. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vpl.com.ua/uk/materials/zvit-pro-provedennyya-monitoringu-zmin-do-zakonu-pro-prava-vpo/>*
6. *Зміни внесені постановою Уряду від 14 березня 2016 року № 167 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України».*

- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/167-2016-%D0%BF>
7. Нормативно-правові акти для громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukc.gov.ua/info/ovv_ark/316197/
 8. Облік ВПО на сайті міністерства соціальної політики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.msp.gov.ua/news/13797.html
 9. Постанова Уряду «Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» від 01 жовтня 2014 року № 505. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/505-2014-%D0%BF>
 10. Проект закону України про вимушених переселенців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/NT0817.html
 11. Тимчик Г. С. Проблеми правового забезпечення захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні / Г. С.Тимчик // Правове регулювання економіки: зб. наук. пр. /М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана», Юридичний ф-т; редкол.: В. Ф. Опришко (голови. ред.) [та ін.]. – Київ: КНЕУ, 2014. – Вип. 14. – С.161–172.
 12. Тищенко Н.И., Піроцький Б.Ю. Внутренне перемещенные лица в Украине, как проблема современности // Молодий вчений. – 2014. – № 10 (13).7
 13. Global Protection Cluster Working Group. Hand book for the Protection of Internally Displaced Persons. Geneva: Inter-Agency Standing Committee, 2010, 545 p.

Кульчицький Т. Р. Особливості регулювання правових проблем соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні.

У статті проаналізовано правові проблеми внутрішньо переміщених осіб; визначено основні аспекти соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні; окреслено права та свободи внутрішньо переміщених осіб; розглянуті проблеми правового регулювання проблем внутрішньо переміщених осіб в Україні.

Ключові слова: внутрішньо переміщені особи, правові проблеми внутрішньо переміщених осіб, соціальний захист, захист конституційних прав, права і свободи внутрішньо переміщених осіб.

Кульчицький Т. Р. Особенности регулирования правовых проблем социальной защиты внутренне перемещенных лиц в Украине.

В статье проанализированы правовые проблемы внутренне перемещенных лиц, определены основные аспекты социальной защиты внутренне перемещенных лиц в Украине; очерчены права и свободы внутренне перемещенных лиц; рассмотрены проблемы правового регулирования проблем внутренне перемещенных лиц в Украине.

Ключевые слова: внутри перемещенные лица, правовые проблемы внутренне перемещенных лиц, социальная защита, защита конституционных прав, права и свободы внутренне перемещенных лиц.

Kulchitsky T. R. Peculiarities of regulation of legal problems of social protection of internally displaced persons in Ukraine.

The article analyzes the legal problems of internally displaced persons; the main aspects of social protection of internally displaced persons in Ukraine are identified; the rights and freedoms of internally displaced persons are outlined; problems of legal regulation of problems of internally displaced persons in Ukraine are considered.

The article outlines the following main legal aspects of social protection for internally displaced persons: creation of a multidimensional system for monitoring the needs of forced internally displaced persons, activating social support for internally displaced persons, improving the conditions for registration of HPE, expanding the network of institutions providing social services for settlers, concluding a simplified procedure for getting involuntary internally displaced persons of a new place of employment and access to retraining, respectively, d available vacancies, - in general, all of them are regulated by the laws of Ukraine, regulations and social security regulations are forced on internally displaced persons in Ukraine.

The basis of the legislative base on the HPE, which unites the normative acts, the Law of Ukraine «On ensuring the rights and freedoms of citizens and the legal regime in the temporarily occupied territory of Ukraine», the Law of Ukraine «On ensuring the rights and freedoms of internally displaced persons», Resolution No. 371 on registration of internally displaced persons, Regulation No. 505 on the provision of monthly targeted assistance to internally displaced persons to cover residential expenses, including housing and communal services, Regulation No. 509 on the Registration of Internally Displaced Persons, Resolution No. 689 on the Implementation of Social Payments for Internally Displaced Persons, Resolution No. 256 approving the Procedure for the Use of Funds Received from Individuals and Legal Persons to Provide One-Time Cash Assistance to Victims and Internally Displaced Persons.

Keywords: internally displaced persons, legal problems of internally displaced persons, social protection, protection of constitutional rights, rights and freedoms of internally displaced persons.